

Кібербезпека

(інформаційні злочини, інформаційний тероризм):

анотований бібліографічний список

2020. – Вип. 10 (жовтень). – 5 с.

<http://www.nplu.org/article.php?id=423>

1. **Бондарь М. Ваш профиль не удален / Мария Бондарь // Фокус.** – 2020. – № 30 (9 жовт.). – С. 44-45. *У контексті того, що поліція збирається ставити на облік українських користувачів російської соціальної мережі "Вконтакте", з'ясовано, що загрожує громадянам України, зареєстрованим у цій мережі. Нагадано, що секретар Ради національної безпеки і оборони України (РНБО) Олексій Данілов оголосив про наміри правоохоронців на конференції "Перспективи диджиталізації країни та ризики кібербезпеки". Наведено коментарі юристів, зокрема, представників компанії "Лабораторія цифрової безпеки", "YouControl" та ін. Фахівці зазначають, що в українському законодавстві немає єдиної норми, що передбачає якусь відповідальність за відвідування заборонених сайтів. Акцентовано увагу на ст. 34 Конституції України, що декларує свободу слова, думок і способу висловлення поглядів і переконань, яка може бути обмежена спеціальним законом у цілях національної безпеки. Також зауважено, що у своїй заяві О. Данілов згадав Національну поліцію, яка не має права розглядати справи щодо таких правопорушень. Підсумовано, що органи держбезпеки повинні відслідковувати розпалювання сепаратистських настроїв, причому на будь-яких платформах, а не тільки в мережі "Вконтакте".*

2. **Бурячок В. Л. Основи інформаційної та кібернетичної безпеки :** навч. посіб. / В. Л. Бурячок, Р. В. Киричок, П. М. Складанний ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. – 434 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А807195** *Посібник містить теоретичний і практичний матеріал стосовно сучасних проблем інформаційної та кібернетичної безпеки, а також методичні, наукові та практичні рішення для підвищення рівня знань студентів у цій сфері. Також представлено низку лабораторних робіт,*

згрупованих за трьома розділами: «Кібернетичний простір, мережа Internet та система WWW», «Теорія інформаційної безпеки», «Методологія захисту інформації». Наведені теоретичні відомості сприятимуть більш глибокому та детальному розгляду основних положень, понять і визначень базових аспектів захисту інформації, створення та експлуатації захищених інформаційних та комунікаційних систем.

3. **Добров В. Андрей Герус не исключает информатаку на «Нафтогаз» и сомневается в выводах госаудита** [Электронный ресурс] / Владимир Добров // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 21 окт. – Электрон. данные. Наведено окремі коментарі голови Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань енергетики та житлово-комунальних послуг, народного депутата Андрія Геруса в ефірі програми «Energy Inside». Очільник Комітету вважає, що інформаційний шум навколо проведеного Державною аудиторською службою України (ДАСУ) аудиту НАК «Нафтогаз України» може бути пов'язаний із політичними спекуляціями й усвідомленою інформатакою на менеджмент компанії. А. Герус наголосив, що «Нафтогаз залишається дуже великою компанією в дуже чутливій сфері, і як компанія на кордоні економіки і політики вона завжди цікава журналістам, навколо неї йдуть політичні дискусії, і вона цікава для політспекуляцій. Питання "Нафтогазу" використовується не тільки в інформатаках проти менеджменту і наглядової ради компанії, але і в інформатаках проти влади в цілому, тому що це питання, яке можна легко емоційно розкрутити і емоційно зачепити громадян. Сподіваюся, ми отримаємо більше перевіреної інформації, щоб зробити висновки». Текст: <https://fakty.ua/358719-andrej-gerus-ne-isklyuchaet-informataku-na-naftogaz-i-somnetsya-v-vyvodah-gosaudita>

4. **Захарко А. В. Аналіз стану законотворчої діяльності щодо імплементації процедурних положень конвенції про кіберзлочинність** / А. В. Захарко // Наук. вісн. Дніпропетр. держ. ун-ту внутр. справ : зб. наук. пр. – Дніпро, 2019. – № 2. – С. 134-143. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп15200-2(99)** Розглянуто процедурні положення Конвенції про кіберзлочинність. Висвітлено актуальний стан кримінального процесуального законодавства на наявність

норм, що кореспондують процедурним положенням Конвенції про кіберзлочинність. Проаналізовано порядок денний десятої сесії Верховної Ради України (ВР України) восьмого скликання на предмет наявності законопроектів щодо імплементації процедурних положень Конвенції про кіберзлочинність до Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України). Зазначені законопроекти досліджено на предмет охоплення ними усієї системи відповідних процедурних положень Конвенції про кіберзлочинність. Текст: <https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2019/11/2-19-ua/26.pdf>

5. **Кіберзахист в Україні посилять** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2020. – 9 жовт. – Електрон. дані. Вказано, що Кабінет Міністрів України (КМ України) схвалив постанови, які посилюють кібербезпеку та кіберзахист в Україні. Зміни допоможуть провести аудит інформаційної безпеки об'єктів та оцінити рівень потенційної небезпеки для кожного з об'єктів. Зазначено, що кіберзахист буде забезпечений відповідно до потенційних загроз. Зокрема, прийнятими постановами визначено механізми та критерії віднесення об'єктів до об'єктів критичної інфраструктури, категорій критичності. Головний критерій – порушення стабільної роботи цих об'єктів може призвести до надзвичайних ситуацій або небезпеки для держави. Окрім цього, планується створення Держреєстру об'єктів критичної інформаційної інфраструктури та забезпечення його функціонування Держспецзв'язку. Також буде визначено єдину систему обліку та зберігання даних про об'єкти критичної інфраструктури. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/kiberzahist-v-ukrayini-posilyat.html>

6. **Луговая Ю. В США пред'явили обвинення шести хакерам ГРУ России, атаковавшим Украину вирусом NotPetya** [Електронний ресурс] / Юлия Луговая // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 22 окт. – Електрон. дані. Як повідомило видання «The Insider», Мін'юст США пред'явило звинувачення шести співробітникам ГРУ з військової частини № 74455, більш відомої як «Sandworm». Їх звинувачують у створенні найбільш руйнівного в історії комп'ютерного вірусу «NotPetya», відключенні електростанцій в Україні, в атаках на військові об'єкти НАТО та інших злочинах. Нагадано, як відбувалась

кібератака на українські енергетичні об'єкти, Мінфін і Держказначейство в 2015 році, яка стала продовженням вторгнення Росії в Україну. А також, як у 2017 році хакери з військової частини № 74455 провели свою наймасштабнішу операцію із застосуванням створеного ними вірусу «NotPetya», що вражає корпоративні мережі. Головним об'єктом атаки знову стала Україна. Заблокованою виявилася робота аеропорту «Бориспіль», «Укртелекому», «Укрпошти», Ощадбанку, «Укрзалізниці» і навіть Чорнобильської АЕС. Текст: <https://world.fakty.ua/358839-v-ssha-predyavili-obvineniya-shesti-hakeram-gru-atakovavshim-ukrainu-virusom-nonpetya>

7. **Луговая Ю. Україну вычеркнули из ответственных за войну на Донбассе, – Кравчук** [Электронный ресурс] / Юлия Луговая // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 8 окт. – Электрон. данные. Наведено тези інтерв'ю «Радіо Свобода» першого Президента України, голови української делегації в Тристоронній контактній групі (ТКГ) з мирного врегулювання ситуації на Донбасі Леоніда Кравчука, в якому він висловився про підсумки саміту «Україна – ЄС» 6 жовтня. Так, Л. Кравчук наголосив на важливості того, що в Брюсселі вже не покладають на Україну однакову з Росією відповідальність за війну на Донбасі. Він зауважив: «Якщо раніше, коли йшлося про Донбас, говорили про двосторонню відповідальність за війну, тобто Росії й України, то зараз про Україну вже не згадується – одностороння відповідальність. Це дуже важливо». Також Л. Кравчук відзначив, що в підсумковій резолюції саміту «вперше як для таких документів» знайшли відображення розвиток економічних зв'язків, промисловий «безвіз» і кібербезпека. Текст: <https://ukraine.fakty.ua/357735-ukrainu-vycherknuli-iz-otvetstvennyh-za-vojnu-na-donbasse---kravchuk>

8. **РНБО каже, що погрожує обліком користувачів "ВКонтакте" для захисту громадян** [Електронний ресурс] // Укр. правда. – 2020. – 2 жовт. – Електрон. дані. Вказано, що секретар Ради національної безпеки і оборони (РНБО) Олексій Данілов повідомив про можливість ставити на облік користувачів російської соціальної мережі "ВКонтакте" для того, щоб убезпечити їх від "втягування у протиправну діяльність". За словами

О. Данілова, російська соцмережа "ВКонтакте", яка перебуває під санкціями з 2017 року, є одним із інформаційно-психологічних засобів гібридної війни, тому користування її ресурсами та розповсюдження відповідного російського контенту в інформаційному просторі України розцінюється як загроза національній безпеці України, що потребує нейтралізації. Спеціалісти Національного координаційного центру кібербезпеки при РНБО України взаємодіють з міжнародними колегами та партнерами для напрацювання заходів щодо реагування та блокування роботи мобільного додатку "ВКонтакте" на території України.

Текст:

<https://www.pravda.com.ua/news/2020/10/2/7268617/>

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого
Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.
29.10.2020**